

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 25 грудня 2004 р. N 1755
Київ

Про затвердження Програми розвитку
інфраструктури ринку риби, інших водних
живих ресурсів та харчової продукції,
що з них виробляється, на 2005-2010 роки

Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є :**

1. Затвердити Програму розвитку інфраструктури ринку риби, інших водних живих ресурсів та харчової продукції, що з них виробляється, на 2005-2010 роки (далі - Програма), що додається.

2. Міністерству аграрної політики разом з Експертною комісією з питань залучення інвестицій в рибпромислову галузь та розвитку її інфраструктури за поданням інших центральних органів виконавчої влади - виконавців Програми шокварталу до 20 числа місяця, що настає за звітним періодом, інформувати Кабінет Міністрів України про стан виконання Програми.

Виконуючий обов'язки
Прем'єр-міністра України

М.АЗАРОВ

Інд. 22

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 25 грудня 2004 р. N 1755

ПРОГРАМА
розвитку інфраструктури ринку риби,
інших водних живих ресурсів та
харчової продукції, що з них
виробляється, на 2005-2010 роки

Загальні положення

Рибна галузь України з часів колишнього СРСР зазнала істотних змін. Ще наприкінці 80-х років рибпромисловий флот УРСР вів вилов риби поблизу Мавританії, Марокко, Росії і Антарктиди. Рибна промисловість України спеціалізувалася на виробництві консервів переважно із сардини та сардинелли. Матеріально-технічна база підприємств рибної галузі давала змогу добувати, переробляти, зберігати та продавати на території колишнього СРСР близько 1200 тис. тонн продукції на рік. Інфраструктура ринку риби, інших водних живих ресурсів та харчової продукції з них (далі - ринок риби) включала промисловий флот (мм. Одеса, Севастополь, Керч), систему доставки продукції та сировини - залізничний, автомобільний та морський транспорт, систему зберігання - підприємства із зберігання риби, інших водних живих ресурсів та

харчової продукції з них (далі - рибна продукція) та систему переробних підприємств - консервні заводи і берегові рибопереробні підприємства, підприємства оптової та роздрібної торгівлі і науково-дослідні інститути.

Після проголошення Україною незалежності потреба в поставках риби на територію колишнього СРСР відпала. Сировинна база для українського рибпромислового флоту різко звузилася. У зв'язку з цим промисел риби вівся тільки у внутрішніх водах та в обмеженій зоні поблизу Мавританії. Рибна продукція була затребувана лише частково - здебільшого споживачами системи Міноборони, МВС та державного матеріального резерву. Дещо змінило ситуацію на краще укладення Україною в 1996 році угоди про вільну торгівлю з країнами Балтії.

Із середини 90-х років в Україні формується нова кон'юнктура ринку риби. Після зниження мита замість риби з Росії на українському ринку переважає риба, що надходить з Норвегії. Застаріла виробнича база рибної галузі на цей час не давала змоги виробляти продукцію, яка б відповідала вимогам часу. Більше того, технологія та обладнання переважної більшості підприємств виявилися енергозатратними і економічно не вигідними.

За даними досліджень, на сьогодні в Україні споживається значно менше риби, ніж у країнах Східної Європи. Середній рівень споживання ненабагато перевищує 8 кілограмів на рік, тоді як у країнах Східної Європи - 14 кілограмів. Проте, враховуючи динаміку споживання рибної продукції за останні роки, можна прогнозувати, що цей показник у 2010 році може становити 800 тис. тонн, тобто 17 кілограмів на душу населення.

Позитивна динаміка споживання риби стимулює роботу підприємств - імпортерів. З огляду на те, що в Україні відсутня сировинна база оселедця, скумбрії, сьомги, палтуса та інших видів риби, імпорт їх сировини завжди буде становити 70-80 відсотків загального обсягу. Водночас потребують розширення потужності для зберігання рибної продукції.

Сучасний стан холодильників для зберігання риби незадовільний. За рівнем зносу основні фонди підприємств по галузі мають найгірші показники порівняно з іншими галузями національної економіки (використовуються екологічно небезпечні технології та обладнання 50-60 років минулого століття із застосуванням аміаку). Учасники ринку риби вважають будівництво нових холодильників для зберігання рибної продукції пріоритетним для розвитку інфраструктури ринку. На сьогодні потреба в потужностях для зберігання риби та рибної продукції становить до 100 тис. тонн на рік.

Підвищення рівня доходів населення стимулює збільшення попиту на продукцію, вироблену за новими технологіями, із свіжої сировини, розфасовану в зручну упаковку та в широкому асортименті. Разом з тим в Україні існує значний дефіцит потужностей з базової переробки риби (розділення, копчення, маринування, фасування та пакування). Не вистачає потужностей для виготовлення продукції із суріми (крабові палички, фарш тощо), попит на яку здебільшого задовольняється імпортом із сусідніх країн. Практично відсутнє виробництво для якісної переробки делікатесної риби. На сьогодні

повністю відсутні потужності з рибної кулінарії, найбільш необхідної кінцевим споживачам, відсутні сучасні технології з виробництва консервів та пресервів.

Незважаючи на те, що в рибній галузі домінує імпортна сировина і створено кон'юнктуру ринку, на сьогодні іноземні інвестиції в основні фонди галузі через відсутність механізму їх залучення не здійснюються. При цьому в країнах Балтії, Росії і Польщі спостерігається значна інвестиційна активність насамперед з боку країн - експортерів риби, найбільш заінтересованих у розвитку інфраструктури ринків збуту.

Таким чином, ситуація, що склалася в інфраструктурі ринку риби свідчить про необхідність її реформування, створення нової моделі розвитку, покращення інвестиційної привабливості.

Мета, основні завдання та напрями виконання Програми

Мета цієї Програми полягає у створенні умов для формування та розвитку інфраструктури ринку риби, збалансування темпів зростання купівельної спроможності населення з наповненням його якісною продукцією, збільшення обсягів її виробництва в Україні, забезпечення державної підтримки підприємств, які здійснюють інвестиції у будівництво холодильників для зберігання рибної продукції та інших рибопереробних підприємств, сприяння розвитку внутрішньої сировинної бази та рибпромислового флоту країни.

Програма спрямована на здійснення в інфраструктурі ринку риби системних перетворень, які повинні створити умови для її інтенсивного розвитку та підвищення ефективності управління у цьому сегменті рибпромислової галузі.

Програма побудована на принципах системності, прозорості, гарантування прав власності та рівності умов для конкуренції.

Основними завданнями Програми є:

створення єдиної концепції розвитку інфраструктури ринку риби;

визначення напрямів здійснення державної політики в рибпромисловій галузі та створення умов для ефективного функціонування ринку риби;

створення механізмів фінансування найважливіших проектів з будівництва холодильників для зберігання риби та рибопереробних об'єктів;

забезпечення продовольчої безпеки держави шляхом розвитку та підвищення ефективності функціонування підприємств, які здійснюють зберігання та промислову переробку риби, підвищення якості рибної продукції та її доступності для споживачів;

створення прозорого механізму функціонування вітчизняної системи контролю якості і безпеки рибної продукції - від виробника до споживача відповідно до вимог Європейської організації по контролю якості риби - ESSTO та світових стандартів.

Основними напрямками виконання Програми є:

розроблення щорічних балансів виробничих потужностей рибопереробного комплексу;

стимулювання просування вітчизняної рибної продукції на внутрішній і зовнішній ринок;

стимулювання підприємницької ініціативи;

реалізація інноваційних та інвестиційних проектів розвитку інфраструктури ринку риби;

будівництво нових та розширення діючих потужностей із зберігання, переробки та реалізації рибної продукції;

модернізація існуючих потужностей для виробництва рибної продукції;

стабілізація і підвищення ефективності функціонування рибопереробних підприємств;

розширення сировинної бази рибної промисловості;

удосконалення структури державного регулювання ринку риби;

забезпечення збільшення обсягів імпорту тих видів риби, промисел яких не ведеться в Україні, з одночасним збільшенням вітчизняних потужностей з їх переробки;

підвищення якості і безпеки рибної продукції;

спрощення порядку митного оформлення рибної продукції під час здійснення зовнішньоекономічних операцій;

посилення боротьби з контрабандою рибної продукції;

зайняття рибогосподарською діяльністю у виключних (морських) економічних зонах іноземних держав та розширення рибальства у відкритих районах Світового океану; нарощування обсягів відтворення риби та інших водних живих ресурсів;

підготовка нормативно-правових актів з питань рибогосподарської діяльності.

Основні напрями розвитку інфраструктури ринку риби

Основними напрямками розвитку інфраструктури ринку риби є:

1) формування інфраструктури ринку риби шляхом:

створення системи зберігання, переробки, транспортування та збуту риби через формування об'єднань підприємств за галузевою ознакою;

стимулювання суб'єктів господарювання, які імпортують рибну

продукцію, до здійснення інвестицій у будівництво холодильників та рибопереробних підприємств;

сприяння розвитку середнього та малого підприємництва, інфраструктури ринку риби у різних регіонах, у тому числі в сільській місцевості;

формування оптових ринків риби;

2) розвиток інфраструктури ринку риби на базі сировини внутрішніх водойм та Азово-Чорноморського басейну і продукції океанічного рибпромислового флоту України;

3) нарощування обсягів постачання риби на внутрішній та зовнішній ринок шляхом:

стимулювання виробництва та забезпечення функціонування ринків збуту високоякісної конкурентоспроможної продукції з використанням ресурсозберігаючих, екологічно безпечних технологій;

диверсифікації виробництва та вдосконалення структури рибопереробного виробництва з урахуванням потреб внутрішнього ринку;

спрямування інвестицій на розвиток ресурсного потенціалу рибпромислової галузі та інфраструктури ринку риби;

проведення митно-тарифної політики на засадах зниження митних тарифів на окремі види риби з одночасним вжиттям заходів для захисту внутрішнього ринку, які не суперечать правилам та вимогам СОТ;

гармонізації стандартів та системи сертифікації вітчизняної рибної продукції та норм, що регламентують ветеринарно-санітарний контроль, з міжнародними вимогами та стандартами, удосконалення системи контролю якості риби;

4) надання учасникам ринку інформації щодо цін, попиту та пропонування на основні види рибної продукції за допомогою системи збирання і поширення відповідних даних, проведення моніторингу цін, аналізу і прогнозування стану справ на ринку риби;

5) удосконалення структури і розподілу функцій органів виконавчої влади та інших учасників виконання Програми, які забезпечують реформування інфраструктури ринку риби;

6) наукове і кадрове забезпечення шляхом:

формування інноваційної інфраструктури ринку риби, вкладення власних та залучених коштів у реалізацію перспективних проектів;

розроблення та впровадження сучасних науково-технічних проектів і технологій;

ефективного використання науково-технічного потенціалу країни та передових зарубіжних технологій;

задоволення потреб ринку у підготовці та підвищенні

кваліфікації кадрів за основними спеціальностями в рибопромисловому комплексі;

включення до програм навчання нових спеціальностей з урахуванням сучасних вимог.

Основні заходи з розвитку інфраструктури ринку риби, інших водних живих ресурсів та харчової продукції з них на 2005-2010 роки наведено у додатку до Програми.

Етапи виконання Програми

Виконання Програми передбачається здійснити поетапно:

1) у період до серпня 2005 року - підготовчий:

розроблення та подання щомісяця органами виконавчої влади, іншими учасниками виконання Програми у межах їх повноважень пропозицій щодо створення механізму залучення інвестицій та реформування ринку риби на розгляд Експертної комісії з питань залучення інвестицій в рибопромислову галузь та розвитку її інфраструктури (далі - Експертна комісія);

підготовка пропозицій, спрямованих на вдосконалення нормативно-правової бази, необхідної для реформування інфраструктури ринку риби;

затвердження методики розрахунку балансу рибопереробних підприємств рибопереробної промисловості та холодильників для зберігання рибної продукції з урахуванням обсягу ресурсів внутрішніх водоймищ та Азово-Чорноморського басейну;

2) вересень 2005-2007 роки - створення нового базису інфраструктури ринку риби шляхом:

державної підтримки підприємств, які здійснюють інвестиції у будівництво холодильників для зберігання рибної продукції та рибопереробних підприємств;

розроблення механізму залучення інвестицій у розвиток інфраструктури ринку риби;

впровадження діючих і розроблення нових ресурсо- та енергозберігаючих технологій переробки риби;

будівництво холодильників для зберігання риби та рибопереробних підприємств для зберігання рибної продукції;

розвиток вітчизняного рибопромислового флоту шляхом державної підтримки будівництва суден для рибної галузі;

розроблення та затвердження програми використання сировинної бази Антарктиди, спрямованої на збільшення вилову антарктичного криля, просування продуктів його переробки на внутрішній і зовнішній ринок;

3) 2008-2010 роки - максимальне освоєння та ефективне використання внутрішньої сировинної бази, зокрема:

завантаження створеної бази холодильників та рибопереробних підприємств сировиною внутрішніх водоймищ та Азово-Чорноморського басейну і продукцією вітчизняного рибпромислового флоту;

збільшення частки вітчизняних виробників у загальному обсязі постачання риби на внутрішній ринок та задоволення попиту на неї;

формування структури рибпромислового виробництва, в якій основною складовою є переробка, а не обсяги сировини;

стимулювання експорту готової продукції вітчизняного виробництва.

Механізм виконання Програми

Виконання Програми забезпечують:

на державному рівні - центральні органи виконавчої влади відповідно до своїх повноважень;

на місцевому рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Організацію взаємодії та координацію роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, які в установленому порядку залучатимуться до виконання Програми, коригування відповідно до наявних фінансових, матеріальних та організаційних можливостей визначених Програмою заходів, контроль за станом виконання здійснює Мінекономіки разом з Експертною комісією.

Фінансове забезпечення Програми

На першому етапі Програма не потребує фінансування, на другому етапі планується залучити близько 1 млрд. гривень переважно за рахунок кредитів та інвестицій.

Для визначення обсягів фінансування на третьому етапі необхідно здійснити додаткові розрахунки на основі балансу попиту та пропонування і балансу забезпечення інфраструктури ринку риби сировинними, енергетичними та трудовими ресурсами.

Витрати здійснюються за рахунок коштів державного бюджету в межах асигнувань, передбачених для центральних органів виконавчої влади, інших джерел відповідно до законодавства.

Очікувані результати

Виконання Програми забезпечить:

інтенсивний розвиток інфраструктури ринку риби;

задоволення потреб галузі зберігання і переробки риби, обслуговування інфраструктури внутрішніх водойм та Азово-Чорноморського басейну у кваліфікованих кадрах шляхом професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації

працівників;

безперебійне постачання риби споживачам;

сприяння виконанню Національної програми будівництва суден рибпромислового флоту України на 2002-2010 роки (2987-14) та Загальнодержавної програми розвитку рибного господарства України на період до 2010 року (1516-15);

формування прозорого механізму контролю якості і безпеки рибної продукції;

запобігання нелегальному ввезенню в Україну рибної продукції, яка не пройшла сертифікації;

збільшення надходжень до державного бюджету;

досягнення такого рівня цін та якості рибної продукції, який би найповніше задовольняв потреби суб'єктів ринку;

впровадження механізму поширення інформації про попит і пропонування на ринку риби.

Додаток
до Програми

ОСНОВНІ ЗАХОДИ

з розвитку інфраструктури ринку риби, інших водних живих ресурсів та харчової продукції, що з них виробляється, на 2005-2010 роки

Формування інфраструктури ринку риби та його кадрове забезпечення, стимулювання виробників рибної продукції

1. Підготовка пропозицій щодо включення заходів, визначених Програмою до Державної програми соціально-економічного розвитку України.

Мінекономіки, Мінагрополітики, Експертна комісія, Мін'юст, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2005 рік.

2. Організація проведення органами виконавчої влади та іншими учасниками виконання Програми аналізу факторів, які впливають на розвиток інфраструктури ринку риби, та подання щомісяця його результатів Експертній комісії.

Мінекономіки, Мінагрополітики, Держкомстат, Держмитслужба, Держспоживстандарт.

2005 рік.

3. Створення вітчизняної системи контролю якісних та кількісних показників рибної продукції - від виробника до споживача.

Мінагрополітики, Держмитслужба,
Держспоживстандарт, МОЗ,
Експертна комісія.

2005-2006 роки.

4. Проведення моніторингу показників роботи рибопереробного комплексу відповідно до основних напрямів його розвитку в інтересах національної економіки.

Мінагрополітики, Мінекономіки,
МОЗ, Експертна комісія.

2005-2006 роки.

5. Проведення аналізу технічного стану холодильників для зберігання рибної продукції і рибопереробних підприємств та ефективності їх використання.

Держспоживстандарт,
Мінагрополітики, МОЗ, Експертна
комісія, Рада міністрів
Автономної Республіки Крим,
обласні, Київська та
Севастопольська міські
держадміністрації.

2005 рік.

6. Розроблення щорічних балансів попиту та пропонування на ринку риби.

Мінекономіки, Мінагрополітики,
Експертна комісія, Рада
міністрів Автономної Республіки
Крим, обласні, Київська та
Севастопольська міські
держадміністрації.

2005 рік.

7. Розроблення щорічних балансів забезпечення інфраструктури ринку риби сировинними, енергетичними та трудовими ресурсами.

Мінагрополітики, Мінекономіки,
Держкомстат, Рада міністрів
Автономної Республіки Крим,
обласні, Київська та
Севастопольська міські
держадміністрації.

2005–2007 роки.

8. Сприяти підготовці кваліфікованих кадрів відповідно до основних напрямів розвитку інфраструктури ринку риби.

Мінекономіки, Мінагрополітики,
МОН, Мінпраці, Рада міністрів
Автономної Республіки Крим,
обласні, Київська та
Севастопольська міські
держадміністрації.

Постійно.

Формування механізму фінансування
найважливіших інвестиційних проектів
будівництва холодильників для зберігання
рибної продукції та рибопереробних підприємств

9. Врахування показників виконання Програми під час проведення щорічних консультацій Кабінету Міністрів України з Національним банком стосовно планів рефінансування банків, які беруть участь у кредитуванні найважливіших інвестиційних проектів будівництва холодильників для зберігання рибної продукції та рибопереробних підприємств.

Експертна комісія,
Мінагрополітики, Мінекономіки,
Мінфін, Рада міністрів
Автономної Республіки Крим,
обласні, Київська та
Севастопольська міські
держадміністрації.

2005–2010 роки.

10. Супроводження та координація фінансування інвестиційних проектів за результатами експертної оцінки та проведення конкурсів.

Експертна комісія,
Мінагрополітики, Мінекономіки,
Рада міністрів Автономної
Республіки Крим, обласні,
Київська та Севастопольська
міські держадміністрації.

2005–2007 роки.

11. Здійснення заходів щодо рефінансування банків під цільові кредити на виконання Програми.

Мінагрополітики, Мінфін,
Рада міністрів Автономної
Республіки Крим, обласні,
Київська та Севастопольська
міські держадміністрації за
участю Національного банку.

2005-2010 роки.

Створення умов для залучення вітчизняних та іноземних інвесторів до участі у найважливіших інвестиційних проектах будівництва холодильників для зберігання рибної продукції та рибопереробних підприємств.

Нарощування обсягів конкурентоспроможної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринку

12. Сприяння створенню інтегрованих рибпромислових об'єднань товаровиробників, переробних та торговельних підприємств, надання їм підтримки з боку держави в інноваційній сфері.

Мінагрополітики, Мінекономіки, Держпідприємництво, Експертна комісія, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2005-2007 роки.

13. Сприяння виконанню Програми на регіональному рівні.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

2005-2007 роки.

14. Забезпечення розвитку системи цінового моніторингу (збирання, оброблення, зберігання та поширення оперативної інформації про ціни, попит і пропонування на ринку риби та тенденції його розвитку).

Мінагрополітики, Мінекономіки, Держмитслужба, Держкомстат, Експертна комісія.

2005-2007 роки.

15. Проведення щорічних науково-практичних конференцій, "круглих столів", семінарів з питань розвитку основних сегментів ринку риби.

Мінагрополітики, Мінекономіки, МОЗ, Держпідприємництво, Експертна комісія, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Постійно.

16. Розроблення та забезпечення виконання Програми використання сировинної бази Антарктиди, спрямованої на збільшення вилову антарктичного криля, просування продуктів його переробки на внутрішній і зовнішній ринок.

Мінагрополітики, Мінекономіки,
МЗС, Експертна комісія.

2005-2010 роки.

17. Активізація роботи торговельно-економічних місій у складі дипломатичних представництв України за кордоном, пов'язаної з розширенням сфери торговельних відносин за участю суб'єктів господарювання іноземних держав, проведення маркетингових досліджень, організація участі в зарубіжних виставках, ярмарках тощо.

Мінекономіки, Мінагрополітики,
МЗС, Експертна комісія.

Постійно.

18. Оптимізація витрат, пов'язаних з маркетингом, під час здійснення імпорту рибної продукції та підвищення її конкурентоспроможності на внутрішньому ринку.

Мінагрополітики, Мінекономіки,
Експертна комісія.

2005-2007 роки.

19. Активізація співробітництва з компетентними органами Російської Федерації, Норвегії, Ісландії та інших країн - експортерів риби з метою розвитку інтеграційних процесів у рибопереробному комплексі.

Мінекономіки, Мінагрополітики,
МЗС, Експертна комісія.

2005-2007 роки.

Інформаційне забезпечення

20. Створення систем прогнозно-аналітичної інформації щодо основних видів риби (сегментів ринку), ринкового рибного веб-порталу, який забезпечуватиме в комп'ютерній мережі уніфіковану роботу з різними сервісами (електронні торговельні майданчики, доступ до інформаційних ресурсів світових ринків, іноземні інвестиції, ринки матеріально-технічних ресурсів).

Мінагрополітики, Експертна
комісія, Рада міністрів
Автономної Республіки Крим,
обласні, Київська та
Севастопольська міські

держадміністрації.

2005 рік.

Правове забезпечення

21. Розроблення проектів нормативно-правових актів з питань забезпечення державної підтримки участі імпортерів в інвестиційних проектах будівництва холодильників для зберігання рибної продукції та рибопереробних підприємств.

Експертна комісія,
Мінагрополітики, Мінекономіки,
Держпідприємництво за участю
Національного банку.

2005 рік.

22. Підготовка пропозицій щодо внесення змін до законодавчих актів з питань забезпечення державної підтримки підприємств, які реалізують інвестиційні проекти будівництва холодильників для зберігання рибної продукції та рибопереробних підприємств.

Мінагрополітики, Мінекономіки,
Мінфін, Держпідприємництво,
Експертна комісія.

2005 рік.

23. Підготовка та сприяння прийняттю законодавчих актів, спрямованих на удосконалення функціонування ринку риби, системи контролю якості рибної продукції, створення нових рибопереробних підприємств та стимулювання розвитку інфраструктури ринку риби.

Експертна комісія,
Мінагрополітики, Мін'юст,
Держмитслужба,
Держспоживстандарт, Державна
податкова адміністрація,
Держпідприємництво.

2005-2007 роки.

24. Підготовка та внесення пропозицій щодо укладення міжнародних договорів з питань торгівлі рибною продукцією, створення механізму заохочення здійснення зарубіжних інвестицій у вітчизняну рибну галузь, насамперед у будівництво холодильників для зберігання рибної продукції та рибопереробних підприємств.

Експертна комісія, МЗС,
Мінекономіки, Мінагрополітики,
Мін'юст, Держпідприємництво.

2005-2007 роки.